

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Roheline raamat „Äriühingu üldjuhtimine finantsasutustes ja tasustamispoliitika” ”

KOM(2010) 284 lõplik

(2011/C 84/03)

Raportöör: **Michael SMYTH**

Euroopa Komisjon otsustas 2. juunil 2010 vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 304 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Roheline raamat „Äriühingu üldjuhtimine finantsasutustes ja tasustamispoliitika” ”

KOM(2010) 284 lõplik.

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsioon võttis arvamuse vastu 6. jaanuaril 2011.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 468. istungjärgul 19.–20. jaanuaril 2011 (20. jaanuari istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 173, erapooletuks jäi 4.

1. Järeldused ja soovitus

1.1 Käesolevas arvamuses esitab Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee läbimõeldud vastused komisjoni rohelises raamatus esitatud arvukatele küsimustele. Küsimustes käsitletakse finantsasutuste üldjuhtimise kaheksat võtmeaspekti alates nõukogude ja järelevalveasutuste ülesannete täitmisest kuni riskijuhtimise, huvide konfliktide, aktsionäride rolli ja nõukogu liikmete tasustamist puudutava tülküsimuseni.

1.2 Komitee tervitab komisjoni rohelise raamatu taga olevat kavatsust, kuid märgib mõningaid määratluslikke puudusi rohelise raamatu sisus, eelkõige seoses äriühingute üldjuhtimise selge määratlusega, mis peaks komitee arvates olema tugevam, ning nõukogude struktuurierinevustega briti ja Mandri-Euroopa süsteemides. Lisaks leiab komitee, et mõistet „finantsasutus” tasuks täpsustada selliselt, et soovitus oleks keskendunud eelkõige krediitiasutustele.

1.3 Rohelist raamatut käsitledes leidis komitee, et briti ja Mandri-Euroopa äriühingute üldjuhtimise mudelite vahel on ühitamatuid erinevusi struktuurilisel tasandil, kuna korralduslikud kontseptsioonid on nii erinevad. Sellest tulenevalt soovitab komitee komisjonil kaaluda põhimõtteid, mis peaksid olema äriühingute üldjuhtimise tava aluseks ELis. Näiteks tugineb briti mudel pädeva sõltumatuse põhimõttele, mis soodustab oluliste juhtivate komiteede sõltumatut positsiooni. Kas sõltumatus peaks olema ELi äriühingute üldjuhtimise keskne põhimõte? Kui jah, siis kuidas seda saavutada Mandri-Euroopa mudelis?

1.4 Roheline raamat on suhteliselt tagasihoidlik ka tarbijate vajaduste käsitlemisel. Ka finantsteenuste tarbijatele on finantsüsteemi halb juhtimine rängalt mõjunud.

1.5 Tasustamispoliitika osas on komitee juba avaldanud oma üldised seisukohad mitmes hiljutises arvamuses. Lühidalt leiab komitee, et tasustamispoliitika ei peaks keskenduma üksnes finantsasutuste tippjuhtidele, vaid tasustamisele kõigil tasanditel.

1.6 Arvamuse läbiv joon on, et finantsasutuste üldjuhtimise teatud aspektide karmistamiseks on veel ruumi, kuid kuigi üldjuhtimise eeskirjad on jätkuvalt vabatahtlikud, on järelevalveasutustel kohustus tagada nimetatud eeskirjade võimalikult ulatuslik järgimine kogu Euroopa Liidus.

2. Sissejuhatus ja arvamuse taust

2.1 Rohelise raamatu eesmärk on käsitleda täheldatud puudusi äriühingu üldjuhtimise süsteemi sisus või rakendamises. Finants- ja majanduskriisi kontekstis on äriühingu üldjuhtimise tugevdamine komisjoni reformikava keskmes. Rohelises raamatus välja toodud ettepanekuid tuleks vaadelda Euroopa järelevalvesüsteemi ulatuslikumate reformide, kapitalinõuete direktiivi, direktiivi „Solventus II”, eurofondide (*Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities*, UCITS) reformi ja alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate tegevuse reguleerimise kontekstis. Neid peaks käsitlema ka laiemas, nende börsil noteeritud äriühingute üldjuhtimise komisjonipoolse läbi vaatamise kontekstis, mis tegelevad aktsionäride rolli, juhtkonna asjakohase järelevalve, nõukogude koosseisu ja äriühingu sotsiaalse vastutusega.

2.2 Komisjon määratleb äriühingute üldjuhtimist äriühingu juhatuse, nõukogu, aktsionäride ja teiste asjaosaliste, nagu töötajate ja nende esindajate vaheliste suhetena. See hõlmab ka äriühingu eesmärkide seadmist, nende saavutamise vahendeid ning järelevalvet äriühingu jõupingutuste tulemuste üle. Finantssektori piires omandab üldjuhtimine veelgi suurema tähtsuse, sest (suure) finantsasutuse läbikukkumine toob kaasa süsteemse riski kogu finantssektorile, nagu selgus hiljutise finantskriisi ajal, kui valitsused pidid pangandussüsteemi riiklikest vahenditest toetama.

2.3 Komitee märgib üllatusega, et rohelises raamatus ei eristata nõukogude struktuuri briti ja Mandri-Euroopa majanduses. Briti majanduses on ainult üks nõukogu, mis koosneb juhtimistegevuses osalevatest ja mitteosalevatest liikmetest, kuigi tavapärastelt töötab äriühingu juhatuse esimehe alluvuses juhatus. Mandri-Euroopa mudelis on kaks nõukogu: juhatus ja nõukogu. Käesolevas arvamuses ja segaduse vältimiseks kasutatakse nõukogu mõistet briti mudelist lähtuvalt, kui ei ole öeldud teisiti.

2.4 Rohelises raamatus ei märgita ametlikult, et igal liikmesriigil on oma äriühingu üldjuhtimissüsteem ning et neis ei eristata finantsasutuste üldjuhtimist. Komisjoni määratlus äriühingu üldjuhtimise kohta on oma loomult ka natuke puudulik ning seda tuleks tugevdada. Komitee pakub välja tugevama ja terviklikuma äriühingu üldjuhtimise määratluse. Äriühingu üldjuhtimise põhieesmärk on tagada, et äriühing püsib elujõuline ja areneb. Selle saavutamiseks peab nõukogu vastama aktsionäride mõistlikele ootustele, tagades samas mõistliku hüvitise asjaosaliste kogukonnale – tarbijatele, partneritele, töövõtjatele, tarnijatele ja töötajatele. Kui nõukogu ei suuda äriühingu elujõulisust tagada, peaks see vara optimaalse väärtusega realiseerima.

2.5 Rohelises raamatus tuuakse esile mitmeid puudusi ja nõrkusi finantsasutuste siseses äriühingu üldjuhtimises ning otsitakse vastuseid kaheksale üldküsimusele, mis käsitlevad:

1. probleeme nõukogudega;
2. puudusi riskijuhtimises, probleeme huvide konfliktidega;
3. audiitorite rolli;
4. puudusi järelevalveasutustes;
5. probleeme aktsionäride rolliga;
6. äriühingu üldjuhtimise põhimõtete tõhusa rakendamise puudumist;
7. finantsasutuste juhtide tasustamist;
8. huvide konflikte.

3. Rohelise raamatu küsimustele vastamine

3.1 Komitee vastused rohelises raamatus tõstatatud konkreetsetele küsimustele on järgmised:

3.2 Probleemid nõukogudega

3.2.1 1. konkreetne küsimus. *Kas nõukogu liikmete mandaatide arvu tuleks piirata (näiteks öigus kuuluda maksimaalselt kolme äriühingu nõukogusse)?*

Täpse arvu kehtestamine on meelevaldne. Parema oleks tagada, et ametissenimetamisel ja selle järel saab nõukogu liige pühenduda ja sellest tulenevalt vastavalt oma rollile äriühingule aega kulutada. Vajalik ajaline periood peaks olema täpsustatud ning jaotatud nõukogu ja komitee ametlike koosolekute ning osakondade, divisjonide ja piirkondade vähem ametlike külastuste ja ülevaatuste vahel. Mõnel juhul võiks ametissenimetamine olla sisuliselt täiskohaga. Äriühingute vaheliseks võrdluseks on alati kasu vähemalt kahest ametissenimetamisest.

3.2.2 2. konkreetne küsimus. *Kas finantsasutuses tuleks keelata nõukogu esimehe ja juhatuse esimehe ülesannete koondumist ühe inimese kätte?*

See on mõnes jurisdiktsioonis juba hea tava. Ülesannete jagamine peaks olema finantsasutustes kohustuslik pingete pärast juhatuse operatiivse rolli ja nõukogu haldava rolli vahel.

3.2.3 3. konkreetne küsimus. *Kas värbamispoliitika raames tuleb täpselt määratleda nõukogu liikmete, sealhulgas esimehe ülesanded ja profiil, tagamaks et nõukogu liikmed on pädevad ja nõukogu koosseis piisavalt mitmekesine? Kui jah, siis kuidas?*

Mõnes jurisdiktsioonis on suhteliselt levinud tava nõukogus vajalikke oskusi ja kogemusi analüüsida ja seejärel vastavalt värvata. Näiteks võiks suure finantsasutuse puhul eeldada, et selles moodustavad tuumikrühma edukas pensionil olev pangandusjuht (näiteks nõukogu esimehe), finantssektori kogemusega õigusabi- ja raamatupidamisettevõtete juhtivpartnerid, juhatuse esimehele tasakaaluks ja äriühingu kliendiperspektiivi hindamiseks suure äriettevõtte juhatuse esimees ning üks tarbija taustaga isik, kelle ümber saaks suurema meeskonna koondada. See võib hõlmata suuri kogemusi krediidi, kindlustusmatemaatika, majanduse, tööstuse ja kaubanduse valdkonnas. Parim suhe oleks mitte vähem kui 60 % juhtimistegevuses mitteosalevaid nõukogu liikmeid ja 40 % juhtimistegevuses osalevaid nõukogu liikmeid. Mõlemad, nii juhtimistegevuses osalevad kui ka mitteosalevad liikmed peavad arvestama suuremate geograafiliste piirkondadega, milles äriühing tegutseb. Mõnes jurisdiktsioonis viib järelevalveasutus läbi kandidaatide oskuste, kogemuste ja ametikäigu põhjaliku läbivaatuse enne, kui ametissenimetamine heaks kiidetakse. Seda tuleks pooldada.

3.2.4 4. konkreetne küsimus. *Kas olete nõus arvamusega, mille kohaselt naiste ning erineva sotsiaalse ja kultuurilise taustaga liikmete suurem osakaal nõukogudes võiks nõukogude tööd parandada ja tõhustada?*

Eespool toodud 3. küsimuse kontekstis on sooline ja etniline tasakaal soovitatav, kuid see ei vähenda kogemuse ja teadmiste tähtsust. Sellega võivad kaasneda erinevad ja väärtuslikud vaatepunktid. Nõukogu suurusel peab olema praktiline piir.

3.2.5 5. konkreetne küsimus. *Kas nõukogu hindamine välishindaja poolt tuleks muuta kohustuslikuks? Kas sellise hindamise tulemused tuleks edastada järelevalveasutustele ja aktsionäridele?*

Järelevalveasutused peaksid tegema kõikidele esimeestele ülesandeks viia läbi üldjuhtimise korralduse auditeid nelja eespool nimetatud teguri kontekstis. Samas peaksid järelevalveasutused viima läbi auditi kõigi nõukogu liikmete kinnitamiseks, keda nad ametissenimetamisel ei kinnitanud. Alaline vastutus nõukogu tegevuse tulemuslikkuse eest peab jääma esimehele. Esimeestel oleks kohane tellida oma tarbeks perioodilisi nõukogu tõhususe välishindamisi. Mandri-Euroopa mudelis on nõukogul kohustus tegutseda, kui äriühingul ei lähe hästi või kui audiitori aruandes juhitakse nõukogu tähelepanu mõnele olulisele küsimusele.

3.2.6 6. konkreetne küsimus. *Kas nõukogusid tuleks kohustada moodustama riskikomiteed ja kas sellise komitee koosseisu ja tegevust tuleks reguleerida eeskirjadega?*

Sellega seoses on kolm probleemi: audit, vastavus ja risk. Komitee ülesehitus peaks peegeldama äriühingu konkreetset koostlust. Makromajanduse seisukohalt on risk nõukogu strateegiliste kavade lahutamatu osa. Just siinkohal tuleks määrata riskivalmidus ja riskiprofiil ning neid mõõta. Panga puhul peaks olema iga ärisektori jaoks kehtestatud lubatav risk hüpoteekidele, krediitkaartidele, kaubandusomandile, tööstuslaenu- dele, fondijuhtimisele, valuutavahetusele ja kaupadele ning reserve struktuurile, vastaspoole piirangutele jne. Mandri-Euroopa äriühingute juhatustes, mis koosneb mõnest inimesest (tavaliselt mitte rohkem kui 5–7 üksikisikut), kes on tavaliselt erinevate valdkondade spetsialistid, ei ole võimalik riskikomiteed moodustada.

3.2.7 7. konkreetne küsimus. *Kas tuleks kehtestada kohustus, mille kohaselt üks või mitu auditikomitee liiget peab kuuluma riskikomiteesse ja vastupidi?*

Mikrotasandi riskid, vastupidiselt eespool punktis 3.2.6 arutatud makrotasandile, võiksid tegelikkuses moodustada osa auditikomitee arvamusest.

3.2.8 8. konkreetne küsimus. *Kas riskikomitee esimees peab andma aru üldkogu ees?*

Risk on iga äristrateegia põhikomponent. Riskivalmidus ja riskiprofiil määravad kindlaks, kui tulemuslik äriühing tõenäoliselt on ja kui järjepidevad võivad olla selle tulemused. Need on teemad, mida nõukogu esimees ja juhatuse esimees peavad selgitama, ning nende avaldused lubavad aktsionäridel suurendada või vähendada investeeringuid äriühingusse vastavalt oma riskivalmidusele.

3.2.9 9. konkreetne küsimus. *Milline peaks olema nõukogu roll seoses finantsasutuse riskistrateegia ja -profiiliga?*

Strateegia loomine on nõukogu keskne ülesanne. Kuna finantsvaldkond on oma olemuselt riskantne ärivaldkond, peab strateegiat arendama riski piires, mis määratleb võimalike tulemuste ulatuse. Valitud strateegia on selline, mis vastab aktsionäride mõistlikele ootustele ja pakub asjaosalistele rahulolu. Ehkki alaliste tegevjuhtide vastutust riskijuhtimises ei saa alahinnata, on nõukogu roll tagasihoidlikult öeldes väga oluline. Mandri-Euroopa mudelis kiidab juhatuse strateegia heaks nõukogu.

3.2.10 10. konkreetne küsimus. *Kas tuleks kehtestada riskiohjamise deklaratsiooni koostamise ja avalikustamise kohustus?*

Vastus on jah, kuid ainult aktsionäride ja asjaosaliste strateegiast teavitamise kontekstis. Kaubandusliku ja konfidentsiaalse teabe avaldamist tuleks vältida.

3.2.11 11. konkreetne küsimus. *Kas tuleks kehtestada kord, mille kohaselt nõukogu peab uued finantstooted heaks kiitma?*

Jah, kui need on materiaalsed. Toote turule toomine oleks tavaliselt üks strateegia rakendamise funktsioone ja seepärast nõukogule olulisel määral huvi pakkuv teema.

3.2.12 12. konkreetne küsimus. *Kas nõukogule tuleks panna kohustus teatada järelevalveasutustele olulistest riskidest, millest on teadlikuks saanud?*

Tuleb eeldada, et see on üks tavapärane element asutuse ja järelevalveasutuste vahelises pidevas dialoogis.

3.2.13 13. konkreetne küsimus. *Kas nõukogu tuleks selgesõnaliselt kohustada arvestama otsuste vastuvõtmisel hoiustajate ja teiste asjaosaliste huvidega (duty of care)?*

Mõnes jurisdiktsioonis on juba kehtestatud kohustus asjaosaliste huve arvesse võtta. See peaks olema juurdunud harjumus. Kui asjaosalised on rahulolematud, siis äriühing ei arene. Ükski asjaosaliste huvide kooslus ei tohiks domineerida. Nõukogu menetlused peaksid näitama, et strateegia määratlemisel arvestati kõigi huvidega.

3.3 Puudused riskijuhtimises, probleemid huvide konfliktidega

3.3.1 14. konkreetne küsimus. Kuidas saaks riskijuhi rolli tugevdada? Kas riskijuhi staatus peab olema finantsdirektori staatusega vähemalt võrdne?

Käesolev küsimus lubab arvata, et me oleme teadlikud sellest, mida riskijuht peaks tegema. Kui risk on äristrateegia lahutamatu osa, siis on finantsjuht riskijuht. Risk mikrotasandil asetab riskijuhi siseauditi juhiga samale tasemele. Mõlemad annavad aru nõukogu komiteele ja neil on piiranguteta juurdepääs komitee esimehe tegevusele. Mõlemad peaksid perioodiliselt nõukogu täiskooresseisule aru andma.

3.3.2 15. konkreetne küsimus. Kuidas saaks parandada riskivaldkonna töötajate ja nõukogu vahelist kommunikatsiooni? Kas tuleks kehtestada kord, mille alusel pöörduda konfliktide ja probleemide lahendamiseks hierarhia eri tasandite poole?

Sellele on vastatud punktis 3.3.1 toodud vastusega. See menetlus peaks juba praegu olema komitee ja nõukogu tegevuse osa.

3.3.3 16. konkreetne küsimus. Kas riskijuht peab saama nõukogu, sealhulgas riskikomitee otsuste teavitada?

Sellele on vastatud punktis 3.3.1 toodud vastusega.

3.3.4 17. konkreetne küsimus. Kas infotehnoloogilisi vahendeid tuleb täiustada, et tõsta nõukogule edastatava olulisi riske käsitleva teabe kvaliteeti ja selle esitamise kiirust?

See sõltub sellest, mis hetkel vastavates asutustes on. Kõigi riskide üle ei ole võimalik infotehnoloogiliste vahenditega rutiinset järelevalvet teostada. Paljudel juhtudel piisab e-posti teel teavitamisest. Mida suurem ja keerukam on organisatsioon divisjonide, geograafiliste piirkondade ja toodete mõistes, seda mõttekam on installeerida IT-põhine aktiivne riskijuht.

3.3.5 18. konkreetne küsimus. Kas tuleks kehtestada kohustus esitada tegevjuhtidele kinnitamiseks sisekontrollisüsteemide asjakohasust käsitlevaid aruandeid?

Jah. Teatavates jurisdiktsioonides on see juba kohustuslik. Seda juhitakse tavaliselt auditikomitee kaudu.

3.4 Välisaudiitorite roll

3.4.1 19. konkreetne küsimus. Kas välisaudiitorite ja järelevalveasutuste koostööd tuleks tugevdada? Kui jah, siis kuidas?

Audiitoritevõtted peavad töötama äriühingu liikmete heaks. Kui nad aga leiavad tõsiseid riskiprobleeme või mittevastavusi, millel on süsteemseid mõjusid, tuleks järelevalveasutusi sellest teavitada. Probleemid, mille saab lahendada äriühing ja millel ei ole väliseid tagajärgi, peaksid jääma äriühingu lahendada. Mandri-Euroopa juhtimissüsteemis nimetab nõukogu audiitorid ning kohtub nendega kord aastas ilma juhatuse ja juhatuse esimehe juuresviibimiseta.

3.4.2 20. konkreetne küsimus. Kas neile tuleks panna täiendavaid kohustusi seoses nõukogu ja/või järelevalveasutuste teavitamisega tõsistest asjaoludest, mida nad on oma ülesannete täitmisel tuvastanud?

See sõltub hetkeolukorrast. Teatud jurisdiktsioonides on vastavad sätted juba piisavad. Mandri-Euroopa süsteemis tuleks otsustada nõukogu ja audiitori vahelise lepingu põhjal.

3.4.3 21. konkreetne küsimus. Kas audiitor peaks kontrollima ka riskidega seotud finantsteavet?

Audiitoritelt nõutakse kinnitust, et äriühingu kontod annavad tõese ja õiglase ülevaate tegevuse jätkuvusest lähtuvalt. Kõnealuses kontekstis peaks iga materiaalne risk olema juba näidatud kontosid käsitleva sätte või märkusena. Kontrollimise piiride laiendamine ei näi vajalik.

3.5 Puudused järelevalveasutustes

3.5.1 22. konkreetne küsimus. Kas järelevalveasutuste roll finantsasutuste sisemises juhtimises tuleks läbi vaadata?

Jah, jurisdiktsioonides, kus seda ei ole veel tehtud.

3.5.2 23. konkreetne küsimus. Kas järelevalveasutustele tuleks anda volitused või teha ülesandeks kontrollida nõukogu ja riskijuhtimise eest vastutavate töötajate tööd? Kuidas seda praktikas rakendada?

Nii, nagu juba punktis 3.5.1 on välja toodud.

3.5.3 24. konkreetne küsimus. Kas sobivuse kriteeriumid (fit and proper test) peaksid hõlmama ka liikmekandidaatide tehnilist ja ametialast pädevust ning isikuomadusi? Kuidas seda praktikas saavutada?

Selle tagamine on Mandri-Euroopa süsteemis kombeks ja tavaks. Ühendkuningriigi finantsteenuste asutus on kehtestanud uue korra selle elluviimiseks.

3.6 Probleemid seoses aktsionäride rolliga

3.6.1 25. konkreetne küsimus. Kas institutsiooniliste investorite hääletamispoliitika ja -tavade avalikustamine tuleks muuta kohustuslikuks? Kui sageli tuleks need avalikustada?

Jah, seoses üldkogu päevakavaga.

3.6.2 26. konkreetne küsimus. Kas institutsioonilisi investoreid tuleks kohustada ühinema mõne (riikliku või rahvusvahelise) heade tavade kogumikuga, nagu näiteks International Corporate Governance Network'i (ICGN) koostatud kogumik? Kogumik kohustab sellega liitunud välja töötama ja avalikustama investeerimis- ja hääletamispoliitika dokumendid, võtma meetmeid huvide konfliktide vältimiseks ja kasutama hääleõigust vastutustundlikult.

Jah, algselt vabatahtlikkuse alusel.

3.6.3 27. konkreetne küsimus. Kas tuleks lihtsustada aktsionäride tuvastamist, et hõlbustada äriühingute ja nende aktsionäride vahelist dialoogi ja vähendada nn tühjade hääle (empty voting) kasutamise seotud ohtusid? Nn tühi hääle tähendab sellise aktsionäri häälet, kellel ei ole äriühingus, mille eest ta hääletab, rahalisi huve. See võib avaldada negatiivset mõju börsiettevõtete ausale juhtimisele ja turgudele, kus nende aktsiatega kaubeldakse.

Aktsionäride küsimust peaks uurima komisjon, sest nende roll ei ole enam see, mis varem. Praegu võivad aktsionärid olla ülemaailmsed äriühingud, ülemaailmsed aktsionärid, riskifondid jne ning sellistena on nad lihtsalt aktsiates kauplejad. Nende roll ei vasta traditsioonilisele aktsionäri mõistele.

3.6.4 28. konkreetne küsimus. Millised meetmed võiksid veel motiveerida aktsionäre finantsasutuse juhtimises kaasa lööma?

Üks võimalik meede võib olla vaheorganisatsiooni loomine, mis esindaks eraaktsionäre igas äriühingus. Alternatiivina võiksid järelevalveasutused, poliitikud või meedia avaldada institutsioonilistele investoritele survet aktiivsemalt tegutseda.

3.7 Äriühingu üldjuhtimise põhimõtete tõhusam rakendamine

3.7.1 29. konkreetne küsimus. Kas tuleks suurendada nõukogu liikmete vastutust?

Ei, kui soovime, et head kandidaadid esile tuleksid. Paljudele asutustele tuleks kasuks, kui nende ootused nõukogu liikmete suhtes paremini määratletud oleksid.

3.7.2 30. konkreetne küsimus. Kas nõukogu liikmete tsiviil- ja kriminaalvastutust tuleks suurendada, võttes arvesse asjaolu, et kriminaalõiguse valdkonna eeskirjad ei ole Euroopa tasandil ühtlustatud?

Teatud jurisdiktsioonides on vastavad sätted juba piisavad. Nõukogu liikme jaoks on kõige suurem risk tavaliselt maine kahjustumine liikme seostamise tõttu läbikukkunud ettevõttega. Viimasel ajal on tehtud üleskutseid keelustada automaatselt selliste nõukogu liikmete tegutsemine sarnastes ülesannetes, kes ei teavita liigsetest riskidest. Väidetavalt on see täpsem ja paljulubavam poliitikavahend.

3.8 Finantsasutuste nõukogu liikmete tasustamine

3.8.1 31. konkreetne küsimus. Milline võiks olla börsil noteeritud äriühingu juhtide tasustamise valdkonnas ELi tasandil võetavate täiendavate meetmete sisu ja vorm, siduv või mittesiduv?

Kapitalinõuete kolmanda läbivaadatud direktiivi sätetest näib piisavat. See kaasab järelevalveasutusi. Tasustamist käsitleva institutsioonilise hääletamispoliitika avaldamine on samuti hea mõte, vt eespool punkt 3.8.4.

3.8.2 32. konkreetne küsimus. Kas arvate, et äriühingu juhtide aktsiaoptsioonidega seotud probleeme tuleks käsitleda? Kui jah, siis kuidas? Kas nende andmist tuleks ühenduse tasandil reguleerida või see koguni keelata?

Kõnealust küsimust käsitleti kapitalinõuete kolmandas läbivaadatud direktiivis. Direktiivis käsitletakse aega, takistusi ja hulka puudutavaid probleeme.

3.8.3 33. konkreetne küsimus. Austades liikmesriikide pädevust, kas arvate, et mõningates liikmesriikides aktsiaoptsioonide ja muude samalaadsete tasudega seoses pakutavad maksusoodustused aitavad soodustada ülemääraste riskide võtmist? Kui jah, siis kas seda küsimust tuleks käsitleda ELi tasandil?

Komisjoni tuleks innustada uurima kõnealust küsimust, kuid praeguses olukorras on maksustamine liikmesriigi otsustada.

3.8.4 34. konkreetne küsimus. Kas arvate, et aktsionäride ning töötajate ja nende esindajate rolli tasustamispoliitika kujundamisel tuleks tugevdada?

Teatud jurisdiktsioonides vajab tasustamise aruanne aktsionäride heakskiitu. Institutsiooniliste aktsionäride hääletamise avaldamine muudab süsteemi läbipaistvamaks. Komisjon peaks käsitlema tasustamiskonsultantide võimendava mõju probleemi. Komisjonil võiks olla kasulik kaaluda Madalmaades kasutusel oleva aktsionäride esindusorganisatsioonide süsteemi näidet.

3.8.5 35. konkreetne küsimus. Mida arvate lahkumishüvitistest (nn „kuldsest käepigistusest“)? Kas nende maksmist tuleks ühenduse tasemel reguleerida või see koguni keelata? Kui jah, siis kuidas? Kas neid tuleks maksta ainult vastavalt juhtide tegelikele tegevustulemustele?

Lahkumishüvitised ei ole preemiad teenuste eest. Preemiad teenuste eest teenitakse teenistuse jooksul. Lahkumishüvitised on lepingulised kohustused siis, kui äriühing vabastab ametist juhtimistegevuses osaleva nõukogu liikme. Hüvitisi antakse tavaliselt päästerõngana uuele värvatule juhiks, kui ta ametissenimetamine enneaegselt lõpeb. Töölepingu enneaegne lõpetamine ei võrdu tingimata läbikukkumisega. Strateegiline muudatus võib muuta hea töötaja kasutuks. Seepärast on hüvitised vajalikud. Mõnel juhul võivad need olla liiga rikkalikud, eriti seoses pensionimaksetega. Hüvitised võivad olla lepinguliselt üles ehitatud nii, et need vähenevad aja jooksul ja neid saab tühistada, kui on „selgelt” esinenud puudusi lepingu täitmisel. Teenistuse jooksul suurenevaid juhatuse esimehe lahkumishüvitisi peaks taunima. Preemiad peaksid olema teenitud tulemuslikkuse alusel. Mandri-Euroopa süsteemis on töötajad nõukogus esindatud ning nad saavad selliseid tasustamise tavasid mõjutada.

3.8.6 36. konkreetne küsimus. *Kas arvate, et riiklikke vahendeid kasutavates finantsasutustes tuleks tasu muutuvat osa vähendada või see üldse kaotada?*

Käesolev küsimus puudutab peamiselt tippametikohtade tasustamist finantsasutustes. Tavatöötajaid puudutab see vähem. Esinenud on mõningaid üksikisikute erakorralisi tasustamisi ning selliseid ebaharilikke olukordi tuleks vältida. See, kuidas nad toimivad, on riiklikke vahendeid kasutavate asutuste riiklike omanike otsustada.

Brüssel, 20. jaanuar 2011

3.9 Huvide konfliktid

3.9.1 37. konkreetne küsimus. *Milline võiks olla ELi tasandil finantsteenuste sektoris huvide konfliktide vastast võitlust ja nende ennetamist käsitlevate võimalike täiendavate meetmete sisu?*

Nn Hiina müüride kontseptsioon viitab korrale, mida jõustatakse väärtpaberitega või investeeringutega tegeleva äriühingu sees, et ennetada konfidentsiaalse teabe vahetust äriühingu osakondade vahel, vältimaks siseteabe ebaseaduslikku kasutamist. Sellele on toetunud nii finants- kui ka teistes sektorites, et vältida kahjulikke huvide konflikte. Praktikas on nn Hiina müürid siiski kindlusest kaugel, sest need põhinevad aususteemil. Teavet piirab ainult asjaomaste osapoolte diskreetsus ja täpsus. On võimalik, et õigusaktid, milles täpsustatakse teabeturbega seotud õiguslikke nõudeid, parandaksid kõnealuses küsimuses vastavust.

3.9.2 38. konkreetne küsimus. *Kas jagate arvamust, mille kohaselt tuleks olemasolevaid õiguslikke ja majanduslikke mudeleid arvesse võttes ühenduse huvide konflikte käsitlevad eeskirjad ühtlustada, et finantsasutuste suhtes kehtiksid sarnased eeskirjad vastavalt sellele, kas need peavad kohaldama direktiivi MiFiD, kapitalinõuete direktiivi või eurofonde (UCITS) käsitleva direktiivi või direktiivi Solvatus II sätteid?*

Jah.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Staffan NILSSON